

Національний
банк України

Щомісячні опитування підприємств України

Серпень 2024 року

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Випуск № 59
Департамент статистики та звітності

Головне

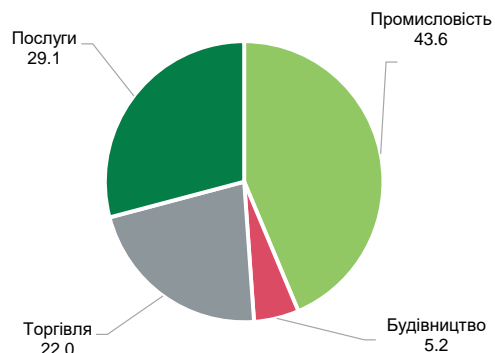
Бізнес продовжив пом'якшувати оцінки щодо результатів своєї діяльності в найближчій перспективі. **Індекс очікувань ділової активності (ІОДА) у серпні становив 48.4** (у липні – 44.4).

- Поступова адаптація до постійних відключень електроенергії та налагодження альтернативних джерел живлення, бюджетне фінансування на відновлення інфраструктури та будівництво доріг, сталий внутрішній попит та достатня пропозиція товарів, стабільна робота морського коридору, а також сезонний фактор зберегли позитивний вплив на очікування бізнесу в усіх секторах, що беруть участь у щомісячних опитуваннях Національного банку. Водночас стримуючими чинниками залишалися погіршення безпекової ситуації, збільшення обстрілів енергетичних об'єктів та їх тривале відновлення, посилення курсових очікувань, збільшення витрат бізнесу на оплату праці та енергозабезпечення, дефіцит кваліфікованих кадрів.
- Найоптимістичніші очікування демонстрували підприємства будівництва та торгівлі. Прогнозувалося збільшення обсягу будівництва, нових замовлень, обсягу закупівлі сировини та матеріалів, а також збільшення товарообороту та обсягу закупівлі товарів для продажу.
- Респонденти промисловості та сфери послуг пом'якшили стримані очікування щодо результатів своєї діяльності. Промислові підприємства налаштовані на збільшення обсягів виготовленої продукції та обсягів нових замовлень на продукцію, респонденти сфери послуг поліпшили оцінки щодо обсягу наданих послуг, нових замовлень на послуги та обсягу послуг у процесі виконання.
- На тлі високих очікувань щодо темпів зростання закупівельних цін, підприємства всіх секторів, що беруть участь в опитуванні, прогнозують помірніше здорожчання цін/тарифів на власну продукцію/послуги.
- Ситуація на ринку праці нестійка. На незначне збільшення загальної чисельності працівників налаштовані лише підприємства будівництва. Респонденти інших секторів прогнозували сповільнення темпів скорочення персоналу.

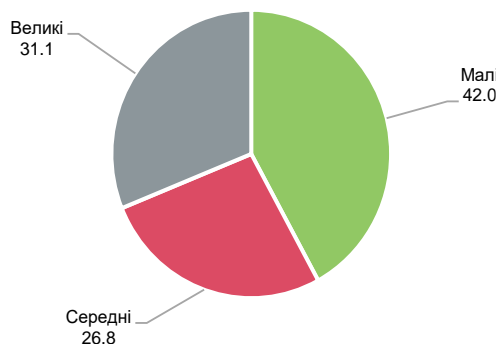
НБУ публікує результати щомісячного опитування в форматі «Відкриті дані». Інформація доступна за посиланням <https://bank.gov.ua/ua/open-data/api-dev>

Паспорт вибірки

Розподіл респондентів за секторами економіки, %

Розподіл респондентів за розміром підприємств, %

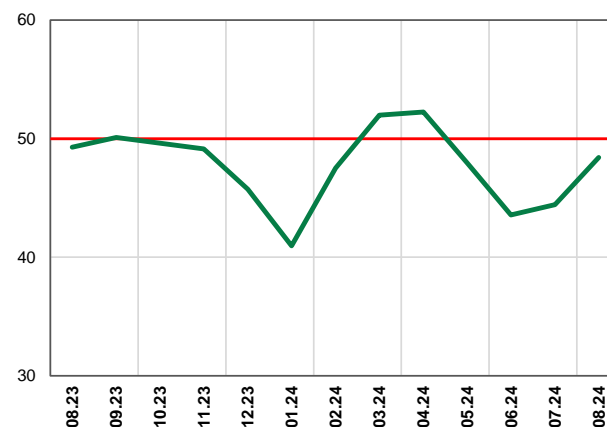
Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- Час проведення опитування: 05 – 23 серпня 2024 року
- Опитано всього: 440 підприємств
- Горизонт опитування: зміна показників діяльності підприємств у серпні порівняно з липнем

Сектор	Вагова структура для розрахунку ІОДА, %	Дифузійний індекс (секторальний)		
		Липень 2024	Серпень 2024	Зміна м/м
Промисловість	35.2	45.8	48.6	2.9
Будівництво	3.2	49.6	50.7	1.1
Торгівля	25.8	44.7	50.4	5.8
Послуги	35.8	42.5	46.5	4.0
Загалом	100.0	ІОДА (в цілому по Україні)		
		44.4	48.4	4.0

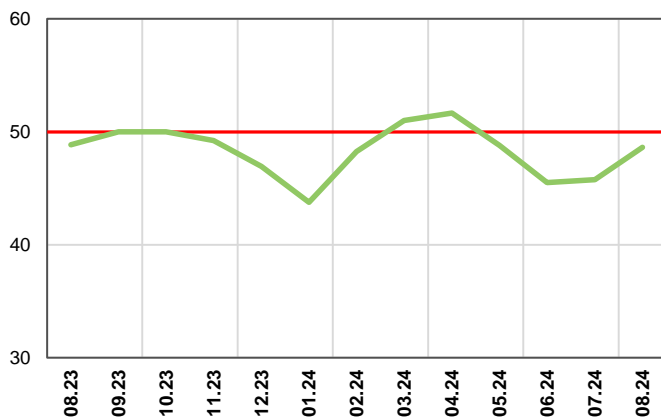
Індекс очікування ділової активності

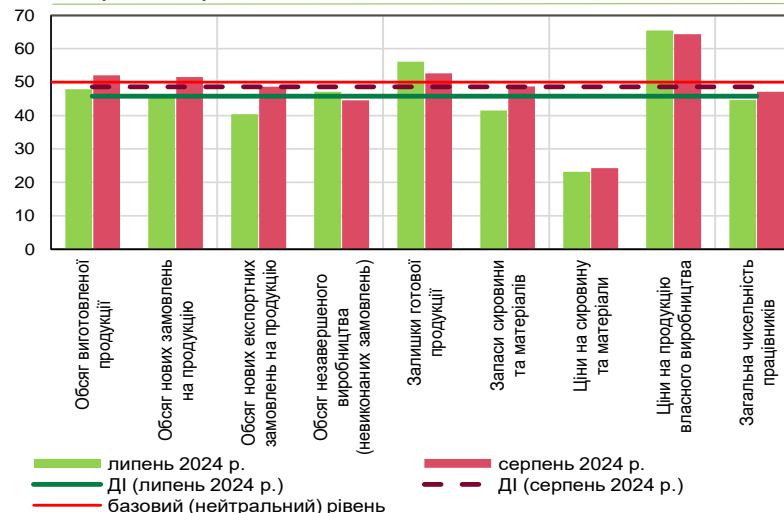
В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлень

Промисловість

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств промисловості

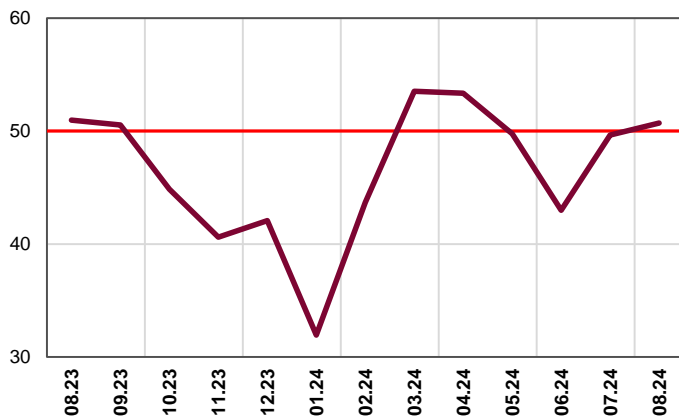
Дифузійні індекси (ДІ) очікуваних показників економічного стану підприємств промисловості

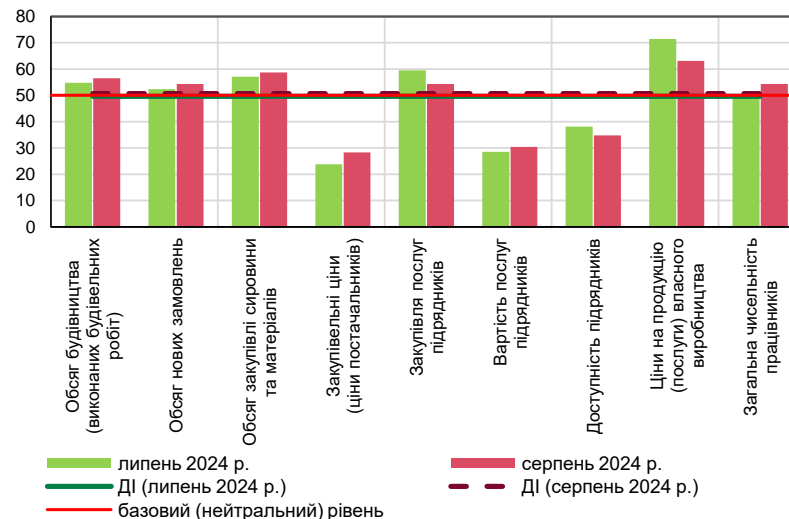
- Підприємства промисловості пом'якшили стримані очікування щодо результатів своєї діяльності, зважаючи на дефіцит електроенергії, брак кваліфікованих працівників і збільшення виробничих витрат: ДІ сектору в серпні становив 48.6 (у липні – 45.8).
- На відміну від двох попередніх місяців очікувалося збільшення обсягів виготовленої продукції та обсягів нових замовлень на продукцію: ДІ – 52.1 та 51.6 відповідно (у липні – 47.9 та 46.0 відповідно).
- Респонденти суттєво пом'якшили оцінки щодо обсягу нових експортних замовлень на продукцію, запасів сировини та матеріалів, а також залишків готової продукції: ДІ – 48.6, 48.7 і 52.6 відповідно (у липні – 40.4, 41.5 і 56.1 відповідно). Водночас вони мали стриманіші очікування щодо обсягу незавершеного виробництва: ДІ – 44.5 (у липні – 47.1).
- На тлі високих очікувань щодо зростання вартості сировини та матеріалів, прогнозувалося дещо помірніше здорожчання цін на продукцію власного виробництва: ДІ – 24.2 і 64.3 (у липні – 23.1 і 65.4 відповідно).
- Оцінки щодо загальної кількості працівників продовжують пом'якшуватися, проте все ще залишаються негативними: ДІ – 47.1 (у липні – 44.7).

Будівництво

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств будівництва

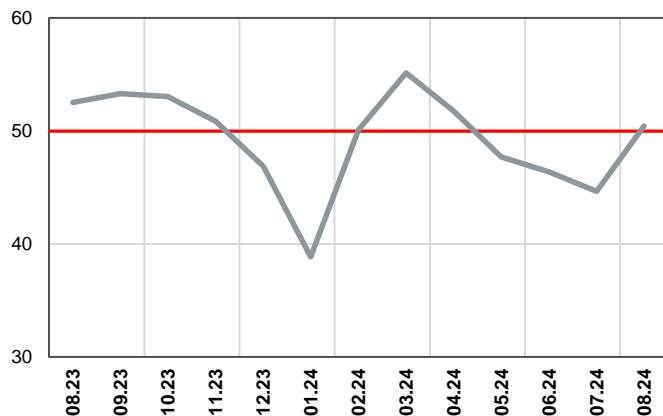
Дифузійні індекси (ДІ) очікуваних показників економічного стану підприємств будівництва

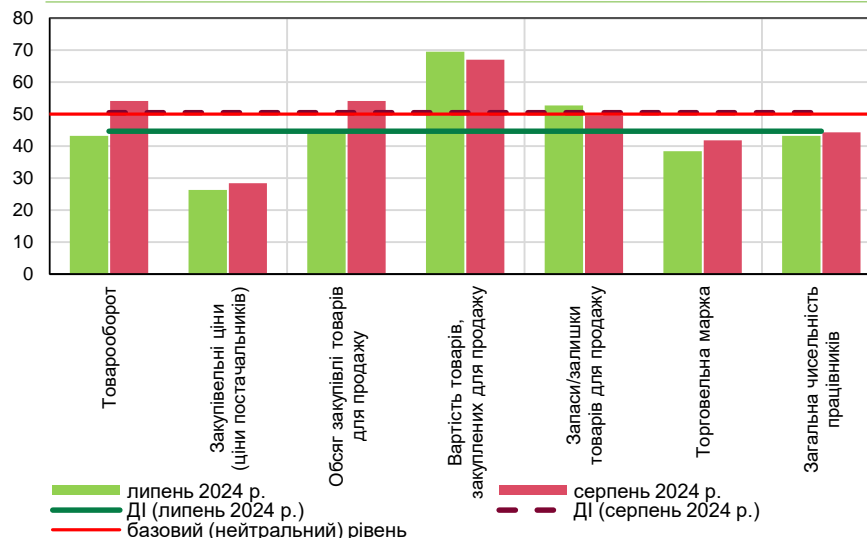
- Сприятливі погодні умови, збільшення внутрішнього попиту та бюджетне фінансування на відновлення інфраструктури й доріг стимулювали будівельний сектор та **сприяли позитивним оцінкам підприємств будівництва результатів своєї діяльності: ДІ у серпні становив 50.7** (у липні – 49.6).
- Будівельники очікували подальше **збільшення обсягу будівництва, обсягу нових замовлень, а також обсягу закупівлі сировини та матеріалів: ДІ – 56.5, 54.3 і 58.7** відповідно (у липні – 54.8, 52.4 і 57.1 відповідно).
- Респонденти менш упевнено очікували **збільшення обсягу закупівлі послуг підрядників: ДІ – 54.3** (у липні – 59.5). Одночасно збереглися **негативні оцінки щодо їх доступності та вартості їхніх послуг: ДІ – 34.8 і 30.4** відповідно (у липні – 38.1 і 28.6 відповідно).
- Дещо послабилися прогнози як щодо здорожчання цін постачальників, так і зростання цін на продукцію (послуги) власного виробництва: ДІ – 28.3 і 63.0 відповідно (у липні – 23.8 і 71.4 відповідно).
- На відміну від інших секторів, будівельні компанії прогнозують **збільшення загальної чисельності працівників: ДІ – 54.3** (у липні – 50.0).

Торгівля

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств торгівлі

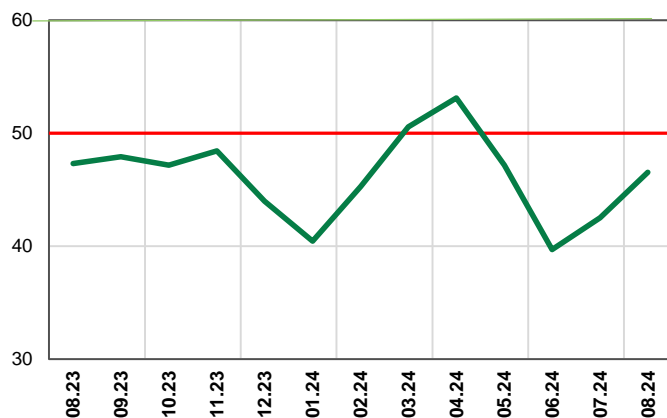
Дифузійні індекси (ДІ) очікуваних показників підприємств торгівлі

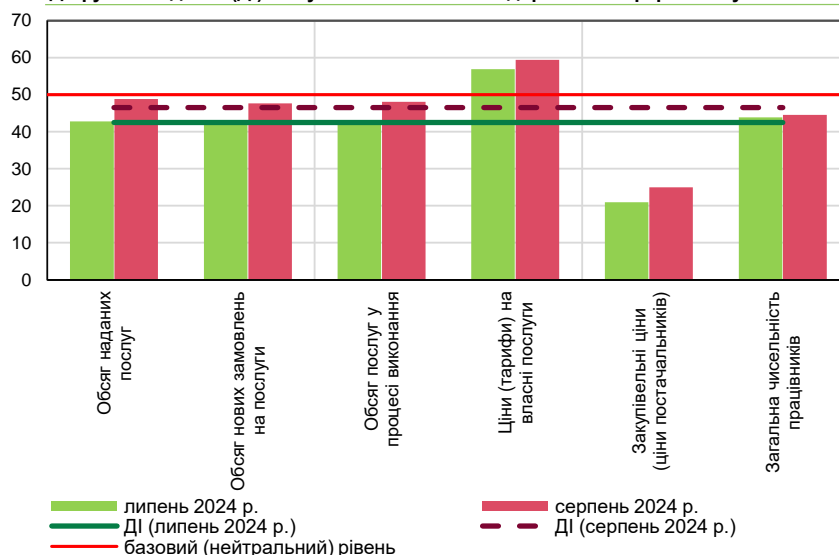
- Сталий внутрішній попит, помірні інфляція та достатня пропозиція товарів **сприяли підвищенню рівня ділової активності підприємств торгівлі: ДІ у липні зріс до 50.4** (у липні – 44.7).
- На відміну від попередніх трьох місяців, респонденти прогнозували **збільшення обсягу товарообороту та обсягу закупівлі товарів для продажу**: ДІ – по 54.1 відповідно (у липні – 43.2 і 44.2 відповідно), крім того, **поліпшилися оцінки щодо запасів/залишків товарів для продажу**: ДІ – 49.5 (у липні – 52.6).
- На тлі помірніших очікувань щодо зростання закупівельних цін, послабилися очікування щодо зростання вартості товарів, закуплених для продажу, а також зменшення торговельної маржі: ДІ – 28.4, 67.0 і 41.8 відповідно (у липні – 26.3, 69.5 і 38.4 відповідно).
- Керівники підприємств сектору дещо пом'якшили, однак зберегли стримані оцінки щодо загальної чисельності працівників: ДІ – 44.3 (у липні – 43.2).

Послуги

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сфери послуг

Дифузійні індекси (ДІ) очікуваних показників підприємств сфери послуг

- Підприємства сфери послуг продовжили **пом'якшувати оцінки своїх економічних перспектив серпня**, незважаючи на суттєві перебої з енергопостачанням, дефіцит кваліфікованих кадрів та збільшення витрат бізнесу: **ДІ сектору становив 46.5** (у липні – 42.5).
- Респонденти **другий місяць поспіль пом'якшили** свої прогнози щодо обсягу наданих послуг, обсягу нових замовлень на послуги, а також обсягу послуг у процесі виконання: ДІ – 48.8, 47.7 і 48.0 відповідно (у липні – 42.7, 43.1 і 42.7 відповідно).
- На тлі послаблення очікувань щодо зростання закупівельних цін (цін постачальників), прогнозувалося дещо помірніше здорожчання цін (тарифів) на власні послуги: ДІ – 25.0 і 59.4 відповідно (у липні – 21.0 і 56.9 відповідно).
- Підприємства сектору **другий місяць поспіль пом'якшували** свої оцінки щодо скорочення загальної чисельності працівників: ДІ – 44.5 (у липні – 43.9).

Додатки

Дані опитування підприємств промисловості у серпні 2024 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг виготовленої продукції	28	49	23
Обсяг нових замовлень на продукцію	24	54	21
Обсяг нових експортних замовлень на продукцію	17	63	20
Обсяг незавершеного виробництва (невиконаних замовлень)	9	70	20
Залишки готової продукції	17	60	22
Запаси сировини та матеріалів	23	52	26
Ціни на сировину та матеріали	54	43	3
Ціни на продукцію власного виробництва	32	65	3
Загальна чисельність працівників	8	78	14

Дані опитування підприємств будівництва у серпні 2024 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг будівництва (виконаних будівельних робіт)	22	70	9
Обсяг нових замовлень	26	57	17
Обсяг закупівлі сировини та матеріалів	35	48	17
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	48	48	4
Закупівля послуг підрядників	22	65	13
Вартість послуг підрядників*	43	52	4
Доступність підрядників	0	70	30
Ціни на продукцію (послуги) власного виробництва	26	74	0
Загальна чисельність працівників	13	83	4

Дані опитування підприємств торгівлі у серпні 2024 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Товарооборот	27	55	19
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	43	57	0
Обсяг закупівлі товарів для продажу	28	53	20
Вартість товарів, закуплених для продажу	42	49	8
Запаси / залишки товарів для продажу*	21	60	20
Торговельна маржа	7	69	24
Загальна чисельність працівників	4	80	15

Дані опитування підприємств сфери послуг у серпні 2024 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг наданих послуг	22	54	24
Обсяг нових замовлень на послуги	19	58	23
Обсяг послуг у процесі виконання	18	60	22
Ціни (тарифи) на власні послуги	22	75	3
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	50	50	0
Загальна чисельність працівників	4	81	15

Основні терміни та поняття

- **Дифузійний індекс (ДІ)** – показник, розрахований як сума часток “позитивних” (зростання) відповідей та половини часток “нейтральних” (без змін) відповідей за формулою:

$$DI_j = (P \cdot 1) + (E \cdot 0.5) + (N \cdot 0),$$

де P – частка респондентів, що повідомляють про зростання (оптимістичні оцінки);

E – частка респондентів, що повідомляють про відсутність змін;

N – частка респондентів, що відзначають зниження (песимістичні оцінки).

За умови, що $P + E + N = 100$

- Значення індексу коливається від 0 до 100:

рівень 50.0 – відсутність змін порівняно з попереднім місяцем;

вище 50.0 – поліпшення або зростання порівняно з попереднім місяцем;

нижче 50.0 – погіршення або скорочення порівняно з попереднім місяцем.

Чим більше відхилення індексів від рівня 50.0, тим вища швидкість змін.

- Розрахунок ДІ показників “залишки готової продукції” та “ціни на сировину та матеріали” для промисловості, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “вартість послуг підрядників” для будівництва, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “запаси/залишки товарів для продажу” для торгівлі, “закупівельні ціни постачальників” для сфери послуг здійснено на основі інверсії відповідей: зростання – песимістична оцінка, зниження – оптимістична.
- **ІЮДА** – показник, середньозважений за частками секторів економіки у ваговій структурі.

Національний банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [X](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)